

Vulpia membranacea (L.) Dum. nieuw voor het Waddengebied

G.Th. de Roos

(Vakgroep Natuurbeheer, Landbouwhogeschool, Wageningen)

Het gras *Vulpia membranacea* (L.) Dum. wordt door Hubbard (1968) vermeld als een bewoner van zandduinen, schaars voorkomend langs de kust van Engeland en Wales, van Cornwall tot Kent, en noordwaarts tot Norfolk en Lancashire, in Schotland zeldzaam. De soort komt ook frequent voor op de Kanaaleilanden en is daar, evenals in het Engelse kustgebied, inheems. Op het vasteland van Europa wordt ze eveneens gevonden. Tot 1977 waren er daar geen meldingen van duidelijk autochtoon voorkomen noordelijker dan het département Manche in Frankrijk. In begin juli van dat jaar werd ze echter ontdekt in de Belgische kuststreek te Middelkerke. Aangenomen werd dat het hier niet

om adventief materiaal ging, maar om een autochtone standplaats (Auquier, 1978). In Nederland werd *V. membranacea* volgens Jansen (1951) adventief aangetroffen in Amsterdam (1921), Wormerveer (1922) en Barchem (z.j.). Een vondst bij Renesse werd als mogelijk inheems beschouwd (Greven, 1979). Auquier (1980) behandelt het voorkomen van het geslacht *Vulpia* in Nederland. Naast de reeds genoemde vondsten van *V. membranacea* (*V. fasciculata*) noemt hij nog een vondst te Beverwijk, op het terrein van een handelsmaatschappij. Tegenover zijn opvatting dat de soort daar autochtoon groeide, staat de mening van F. Adema (in een noot) dat de soort er waarschijnlijk adventief voorkwam.

In 1980 werd dit gras voor het eerst in het Nederlandse Waddengebied op Vlieland aangetroffen. Tientallen exemplaren werden langs asfaltpaden op het terrein van de camping Stortemelk in het noordoostelijke duingebied van het eiland gevonden (tabel 1). Uit dezelfde tijd stammen twee andere meldingen uit de nabije omgeving: mei 1980 een vondst in mul zand langs een schelpepadje, en juni 1980 een uit de zeeduinen, ca. 100 m van de duinvoet ter hoogte van paal 52.5 (Mennema & Holverda, 1981). Zelf ontdekte de auteur in dat jaar nog een vindplaats ten westen van het dorp Oost-Vlieland, langs een trap van spoorbielzen op het Vuurboetsduin, waar een tiental exemplaren werd aangetroffen.

De groeiplaatsen op Vlieland zijn de noordelijkste in Nederland en op het Europese vasteland. Op grond van het voorkomen in de duinen nabij de zee en de vroege bloeitijd zou men geneigd kunnen zijn de soort op Vlieland als inheems te beschouwen. Echter, het overwegend voorkomen langs paden en trappen wijst meer op adventief gedrag.

Tabel 1. Drie opnamen met *Vulpia membranacea* (L.) Dum. op Vlieland

	opnamenummer		
	1	2	3
oppervlakte (m ²)	2 × 0,5	2 × 0,5	1 × 1
hoogte vegetatie (cm)	10	10	5
bedekking kruidlaag (%)	45	60	40
<i>Vulpia membranacea</i>	2.1 fr	1.1 fr	4.1 fl
<i>Phleum pratense</i>	1.1 fl		1.1 fl
<i>Bromus mollis</i>	+ .1 fr		r.1 fr
<i>Poa annua</i>		+ .1 fl	
<i>Poa pratensis</i>		+ .1 fr	
<i>Elytrigia repens</i>		+ .1 vg	
<i>Carex arenaria</i>	1.1 fr	+ .1 fr	
<i>Plantago lanceolata</i>	2.1 fl		
<i>Rumex crispus</i>		2.1 fr	
<i>Senecio vulgaris</i>		r.1 fl	r.1 fl
<i>Ranunculus repens</i>		r.1 vg	
<i>Taraxacum spec.</i>		r.1 vg	r.1 vg
<i>Erodium cicutarium</i> subsp. <i>dunense</i>			+ .1 fl
<i>Vicia sativa</i> subsp. <i>angustifolia</i>			r.1 fl

Literatuur

- Auquier, P., 1978. Découverte de *Vulpia fasciculata* (Forsk.) Samp. (Poaceae) sur le littoral belge. *Dumortiera* 9, p. 19-20.
- Auquier, P., 1980. Het geslacht *Vulpia* C.C. Gmel. in Nederland. *Gorteria* 10 (1), p. 9-14.
- Greven, H.C., 1979. Het Duinzwenkgras (*Vulpia membranacea* Dum.) nu ook in Nederland. *De Levende Natuur* 81, p. 188-191.
- Heukels-Van Ooststroom, 1977. *Flora van Nederland*, 19e druk. Groningen.
- Hubbard, C.E., 1968. *Grasses*, 2nd edit. Suffolk.
- Jansen, P., 1951. *Gramineae, Flora Neerlandica* I (2). Amsterdam.
- Mennema, J. & W.J. Holverda, 1981. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland, hoofdzakelijk in 1980. *Gorteria* 10 (11/12), p. 189-213.

***Vulpia membranacea* (L.) Dum. new for the Waddensea area**

The author mentions *Vulpia membranacea* (L.) Dum. as a new species for the Waddensea area. It was found in 1980 on the Netherlands isle of Vlieland.